

HÍREINK

A NEGYEDIK NEGYEDÉV ESEMÉNYEIBŐL

NEMZETKÖZI TÖRTÉNELMI TERKÉPKIÁLLÍTÁS ÉS TANÁCSKOZÁS — 1972.

Immár tíz éve hagyományossá vált a tematikus térképészet egy-egy területének más-más évben való bemutatása. 1972. október 11—30. között Budapesten, az Országos Hadtörténelmi Múzeumban rendezték meg a TÖRTÉNELMI TERKÉPEK NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁS-át és a témakörrel kapcsolatos tanácskozást.

A térképkiallítás látogatói megismerkedhettek a térképészet különféle ágaival; **összehasonlíthatták a térképészet** terén világviszonylatban elért eredményeket. A bemutatón 21 ország — 16 európai, de Észak- és Dél-Amerika, valamint Ázsia is képviseltette magát — több mint 200 térképpel és atlással vett részt. A téma fontosságának és népszerűségének bizonyítéka a közel tízennyelvezet látogató. E nagy létszám a korábbi évekhez viszonyítva azt igazolja, hogy a történelmi térképek iránti érdeklődés túlszárnyalja a más témakörű térképek kiállítását.

A térképbemutató célja elsősorban az volt, hogy a hazai és külföldi szakemberek számára e témakörben összehasonlítási alapot adjon; megismertesse az iskolai oktatás terén elérhető eredményeket; s nem utolsósorban hozzájáruljon a történelmi térképek tervezése és kivitelezése területén jelentkező hiányosságok felszámolásához.

A tartalom, a színek és ábrázolási módok széles skálája, a térképlógikai és térképesztétikai szempontok — a kiállítás címéhez hűen — történelmi légkört teremtettek.

Mint ismeretes, a térképek célja általában az, hogy egy adott időpontban a Földnek vagy részeinek lehetőleg természetű, jól olvasható kisebbített képét adják a papír síkjába vetítve

oly módon, hogy abból az ábrázolt területen levő minden fogalomról (méretarány, magasság, szélesség, mélység stb.) helyes képet kapjunk. Ez az igény jelentkezik nemcsak a topografiai térképeknél, hanem a falitérképeknél, valamint az atlaszoknál is. Az utóbbi térképek, atlaszok hivatottak olyan események ábrázolására is, amelyekről ugyan leírással, rajzokkal is alkothatunk fogalmat, de bármilyen ábrázolóan is írnak le valamilyen történelmi eseményt (hadjáratot, csatát, felkelést stb.), azok térbeli kiterjedését mégsem tudjuk úgy elképzelni, mint azt a térképi ábrázolás lehetővé teszi. A kiállításon bemutatott térképek megerősítették a korábbi megállapítást, mely szerint egyértelműen leshögezhettük, hogy a történelmi események térbeli ábrázolására és szemléltetésére egyedül a térkép alkalmas.

A térképi ábrázolás szerepének fontosságát a történelmi múlt eseményeinek, folyamatainak megértésében és megértetésében világszerte mindenki elismeri, amit a kiállítás látott falitérképek és atlaszok egyaránt hűen illusztráltak. A kartográfiai feldolgozás szükségességének elismerésében mutatkozó egyetértés mögött azonban lényeges elvi és módszertani különbségek húzódnak meg a kartográfusok, történészek, pedagógusok és ismeretterjesztők felfogásában.

A történelmi térképek készítésének sokfélesége — melyet a kiállítás anyaga bizonyított — útkeresés, ami csak hasznára válik a fejlődésnek. Ezt a célt szolgálta és bizonyította a háromnapos tanácskozáson elhangzott felszólalás, állásfoglalás és azt követő vita, hozzászólás. A tudományos ülés 60 meghívott résztvevője 26 előadást, illetve referátumot hallgatott meg a tör-

ténelmi térképek jelentőségével és készítésével kapcsolatban. Nem véletlen, hogy a tanácskozás központi kérdésé-
ként az ifjúság történelmi nevelésével összefüggő történelmi térképek szerepe, történelmi műveltségének kialakítása, a történelemtanítás jelentősége volt az irányadó. Bolgár, csehszlovák, japán, lengyel, magyar, NDK, NSZK, szovjet és USA-beli előadók, valamint hazai és külföldi hozzászólások gazdagították a tanácskozás résztvevőinek ismeretét.

Néhány témakör a tanácskozás anyagából:

- Iskolai történelmi falitérképek Magyarországon;
- A történelmi térkép szerepe a komplex módszerű történelemoktatásban;
- A térképek szerepe a történelemtanítás hatékonyságának növelésében;
- A térképek szerepe és az ifjúság történelmi műveltsége;
- A kartografia és a történelem viszonya stb.

Közismert, hogy a történelmi térképek készítésének és felhasználásának problematikája napjainkban túlnő az iskolai oktatás keretein. Bizonyítja ezt a világ minden országában — így hazánkban is — nagy számban megjelent történelmi falitérképek, atlaszok száma. Sajnos, sokszor az írott történelmi művek (tankönyvektől tudományos kiadványokig) nélkülözik vagy a legminimálisabb térképi ábrázolást adják csupán. El kell érni, hogy a történettudomány valamennyi művelője ismerje fel a kartográfia adta lehetőségeket, munkássága során éljen annak hasznosságával.

A kiállítás történelmi atlaszok és térképek segítségével mutatta be az egyes korokra, országokra, földrészekre jellemző politikai, hadtörténeti, társadalmi állapotokat, illetve azok változásait. Ízelítőt adott az ókor, középkor, újkor, legújabbkor történelmi eseményeiről a különböző országok kiadványaiban.

A kiállított anyagot a történelmi jelenségek újszerű ábrázolása és a térképek műszaki kivitelezése szempontjából bíráló bizottság vizsgálta meg és az arra érdemeseket díjazásban részesítette.

A helyezések sorrendje, illetve a díjak odaítélése a következőképpen alakult:

I. díjban részesültek:

- VEB Hermann Haack, Geographisch-Kartographische Anstalt (NDK)
- Japan Cartographers Association (Japán).

II. díjban részesültek:

- Librairie Armand Colin (Franciaország)
- Bayerischer Schulbuch-Verlag (NSZK)

III. díjban részesültek:

- Glavno Upravljenje po Geodezija i Kartografija (Bulgária)
- Verlagsgesellschaft Cornelsen — Velhagen + Klasing GmbH (NSZK) által bemutatott térképek.

Elismerő oklevelet kapott:

- Kartographie N. P. (Csehszlovákia)
- E. J. Brill N. V. Boekhandel en Drukkerij V/H (Hollandia)
- „UCILA” (Jugoszlávia)
- Panstwowe Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych (Lengyelország)
- Hadtörténelmi Intézet Térképtára (Magyarország)
- Kartográfiai Vállalat (Magyarország)
- Justus Perthes Geographische Anstalt (NSZK)
- Georg Westermann Verlag (NSZK)
- Akademiya Nauk SSSR. Institut Vseobscej Istorii (Szovjetunió)
- Glavnoe Upravljenje Geodezii i Kartografii (Szovjetunió).

A kiállítás gazdag anyaga, valamint a látogatók nagy száma bizonyítja, hogy a történelmi térképek és atlaszok ma már nélkülözhetetlenek nemcsak a tanulóifjúság, de a művelődni vágyó széles néprétegek körében is. Nem véletlen, hogy szerte a világon egyre nagyobb számban jelennek meg a különböző falitérképek és atlaszok, de a kereslet mégis nehezen elégíthető ki. Történészek és földrajztudósok sok-sok fáradságos munkáját tükrözi valamennyi.

Csaknem 100 éve már, hogy a Magyar Történelmi Társulat 1885. évi

konferenciáján a történelemtudósok és a történelemtanítás szakemberei alaposan előkészített program keretében megvitatták az iskolai történelemtanítás kérdéseit, amelynek nélkülözhetetlen tartozéka a történelmi atlasz. A most megrendezett NEMZETKÖZI TÖRTÉNELMI TÉRKÉPKIÁLLÍTÁS is azt bizonyítja, hogy ma is iránymutató a fent idézett konferencia előnöki megnyitójának célkitűzése, mely így hangzott:

„A tudomány a történelemtanítás régibb módjával, amely csakis a külső politikai eseményekkel foglalkozott... szakítani törekszik. A népek, az államok s az emberiség fejlődését kívánjuk látni minden irányban, mindazon okokból, amelyek az eredményeket létesítették, és pedig azon célból, hogy a jelen állapotok mennél világosabban álljanak előttünk.”

A Hadtörténelmi Intézet és Múzeum

VÁLOGATOTT KATONAI KITÜNETÉSEK címmel 1972. október 18-án kiállítás nyílt az Országos Hadtörténelmi Múzeumban.

A hazánkban első ízben megrendezett katonai kitüntetések kiállításán a múzeumlátogató — rövid történelmi bevezető után — megismerheti a XVIII—XX. század közel 600 magyar, osztrák—magyar és külföldi katonai érdemrendjét, érdem- és emlékkeresztjét, érdem- és emlékérmét, valamint ezek adományozásának körülményeit és feltételeit.

A kiállítás rendezői számos ritkaság, több neves személyiséghez fűződő kitüntetés, továbbá a kitüntetések viselését illusztráló korabeli rajzok festmények és fényképek, egyenruhák és adományozási okmányok bemutatásával tették szemléletessé a kiállítást.

Az első teremben a Habsburg birodalom 1867-től osztrák—magyarrá „előléptetett” kitüntetései láthatók, közöttük a legnagyobb katonai kitüntetése, a KATONAI MÁRIA TERÉZIA REND, amit a királynő 1757-ben, seeregének a poroszok fölött aratott győzelme emlékére alapított.

A kiállításon látható a KATONAI MÁRIA TERÉZIA REND híres tagjának, Simonyi József huszárezredesnek

Parancsnoksága megtiszteltetésnek tekintette, hogy a kiállítás és tanácskozás rendezésében részt vehetett, mint a tudományos kutatás és ismeretterjesztés egyik szerve. Intézményünk térképtára a térképek százezreit őrző gyűjtemény, eddig is és a jövőben is készséggel áll a tudományos feldolgozók segítségére a kartográfiai informálás eszközeinek széles körű kiterjesztésére, a történelmi események térképi ábrázoláson keresztül történő megértésére.

A rendezvényt előkészítő és lebonyolító munkában olyan jelentős szervek vettek részt, mint a MÉM Országos Földügyi és Térképészeti Hivatala, a Hadtörténelmi Intézet Térképtára, az Országos Hadtörténelmi Múzeum, valamint a Geodéziai és Kartográfiai Egység.

Csendes László

a képe, aki 67 kitüntetést szerzett életében, valamint gróf Hadik András tábornagy nagyméretű portréja, aki az elsők között kapta meg a rend nagykeresztjét.

Az egyik vitrinben található az 1808-ban I. Ferenc császár alapította LIPÓT REND nagykeresztje, hadidíszítményes, kardos közepkeresztje és lovagkeresztjének változatai, valamint az a hadidíszítményes, kardos nagykereszt csillag, amit Arz Arthúr vezérezredes, a Monarchia utolsó vezérkari főnöke kapott 1917-ben.

Külön vitrinben szemlélhető meg a VASKORONA REND, amit I. Napóleon 1805-ben, olasz királlyá való koronázása alkalmával alapított. A VASKORONA RENDET I. Ferenc 1816-ban, azt követően, hogy az osztrák császárság visszaszerezte olasz tartományait, Osztrák Császári Vaskorona Rend néven, bizonyos változtatásokkal, az osztrák érdemrendek közé sorolta.

A rend művészi kivitelű rendláncon függő, hadidíszítményes I. osztályát, amit az uralkodó báró Skerlecz Iván horvát bánnak adományozott, eredeti díszdobozban csodálhatják meg a látogatók. Ebben a teremben láthatók az 1789-ben altisztek és közlegények jutalmazására, II. József alapította VI-

TEZSÉGI ÉRMEK is. Az Arany és Ezüst Vitézségi Érmeknek II. József, I. Ferenc, V. Ferdinánd és I. Ferenc József uralkodásának éveiből származó példányai a kiállítás legértékesebb sorozatát alkotják.

A katonai érdemkereszteket, katonai érdemérmeket, katonai szolgálati jeleket, továbbá érdem- és emlékkereszteket, érdem- és emlékérmeket, emlékjeleket tartalmazó vitrinekben több értékes darab látható. A KATONAI ÉRDEMÉREM változatai közül a Ferenc József, illetve IV. Károly képmásával ellátott NAGY KATONAI ÉRDEMÉRMEK, a katonai szolgálati jelek közül pedig a korai és hosszú szolgálati idő letöltése után kiérdemelt példányok különösen értékesek.

A HADSEREGKERESZT, közismertebb néven „Ágyúkereszt” ritkaságnak számít és rendkívül becses volt. 1814-ben alapította I. Ferenc azok számára, akik 1813–14-ben a franciák ellen harcoltak. Az egyszerű kis keresztet zsákmányolt francia ágyúból öntötték.

A Vöröskereszt-vitrinben többek között a Magyar Vöröskereszt múlt század végén alapított ERDEMDÍSZJELEI és az I. Ferenc József által, a Nemzetközi Vöröskereszt megalakulásának 50. évfordulójára, 1914-ben alapított VÖRÖSKERESZT DÍSZJELVÉNY különböző fokozatait és változatait láthatjuk.

Az 1848–49-es szabadságharc érdemjelei kiemelkedő fejezetet foglalnak el a kitüntetések történetében, ugyanis az önállóvá lett magyar állam első kitüntetései voltak. A MAGYAR KATONAI ERDEMREND 1849 márciusában a Honvédelmi Bizottmány alapította. I. osztályú csillagát Bem altábornagy Erdély felszabadításáért, Görgei tábornok pedig Budavár visszavételéért kapta meg.

Külön vitrinben látható egy 1848-as honvédzászló, amelyet az alakulat katonái együttes hősiességének elismerésül III. osztályú katonai érdemrenddel tüntettek ki.

A második teremben — országonként csoportosítva — a XIX. és a XX. századi külföldi katonai kitüntéseket, valamint a szocialista államokékat, köztük hazánk kitüntetéseinek válogatott példányait láthatjuk.

A *cári Oroszország* kitüntetései közül a múzeum látogatói megismerhetik a legmagasabb katonai érdemrendnek, a

Nagy Péter cár alapította Szent András Rend nagykereszt csillagát, II. Katalin cárnő alapította Katonai Szent György Rend lovagkeresztjét, az altisztek számára adományozott György Keresztet és számos más ötvösremeknek tekinthető érdemrendeket.

Görögországot az 1833-ban, a görög szabadságharc emlékére alapított Megváltó Rend nagykeresztje, parancsnoki és lovagkeresztje képviseli.

A régi *bolgár* kitüntetések között is láthatunk néhány értékes darabot, köztük a Bátorságért Katonai Erdemrend ékkövekkel kirakott középkeresztjét, az első világháború idejéből származó tisztkeresztjét és lovagkeresztjét.

A *román királyságot* az 1881-ben alapított Koronarend, valamint az 1877-ben rendszeresített Románia Csillaga Rend különböző fokozatai, valamint érdemérmek és érdemkeresztek képviselik.

A *német*-vitrinben több fejedelemség kitüntetései ismerhetjük meg. Rendkívül szép és értékes az 1740-ben, II. Frigyes alapította *porosz* Katonai Erdemrend; hasonlóan igen mutatósak és rendkívül értékesek az 1866-ban alapított *bajor* Katonai Erdemrend kiállított fokozatai, valamint az 1732-ben alapított *szász* Fehér Súlyom Rend kardos középkeresztje.

Múlt századi és második világháborús *francia* kitüntetések és érdemérmek mellett látható a nagymúltú, 1802-ben I. Napóleon alapította Becsületrend 1806–12 között kiadott lovagkeresztje, a II. császárság idejéből származó nagykereszt csillaga és az 1870 utáni parancsnoki, tiszti és lovagkeresztje.

Hosszasan elidőzhet a látogató az előtt a külön vitrinben kiállított posztumusz kitüntetés előtt, amelyet a mellette elhelyezett adományozási okmány szerint a hősi halált halt Zalka Máté, a spanyolországi nemzetközi önkéntesek legendáshírű Lukács tábornoka az emigráns spanyol köztársasági kormánytól 1948-ban kapott.

A *spanyol—portugál*-vitrinben is láthatunk több ritka és szép kiviteltű kitüntetést. Ilyen például a *portugál* Katonai Aviz Rend I. osztályú csillaga, a Torony és Kard Rend rendláccon függő II. osztálya és a *spanyol* Katonai Szent Ferdinánd Rend II. osztályú csillaga.

Rendkívül tetszetősek és értékesek a keleti kitüntetések. Ilyen többek között a *japán* Felkelő Nap Rend lovagkeresztje, a *szíami* Fehér Elefánt Rend vállszalagos I. osztálya, csillaggal.

A terem közepén álló egyik tárlóban a *perzsa* Nap és Oroszlán Rend 1889-ből származó és a *török* Medzsizsi Rend 1913-ban keletkezett adományozási okirata tekinthető meg.

A kizsákmányoló társadalomban adományozott érdemrendektől alapvetően eltérnek a szocialista társadalom, a haladás szolgálatában tényleges eredményekért kapott szocialista kitüntetések, amelyeknek válogatott példányait szintén országok szerint csoportosítva szemlélhetünk meg. A rendezők, mivel e kitüntetések jelenünk kitüntetései, a vitrineken belüli elrendezésénél az esztétikusság mellett a rangsort és a viselési rendet is érzékel-tetik.

A *szovjet* katonai kitüntéseket az első szovjet érdemrend, az 1918-ban alapított Vörös Zászló Rend nyitja meg. Követi az Arany Csillag Érem, amellyel az 1936-ban alapított Szovjetunió Hőse kitüntető cím viselőit tüntették ki. E cím elnyerői megkapták az 1930-ban alapított Lenin Rendet is, amelynek egy példányát a kiállításon láthatjuk.

A Szovjet Fegyveres Erők parancsnokainak és harcosainak jutalmazására a második világháború idején több érdemrendet alapítottak. Ezek közül számos a vitrinekben is látható: a Nagy Honvédő Háború Rend, a Szuvorov Rend, a Kutuzov Rend, az Alexander Nyevszkij Rend, a Bogdan Hmelnickij Rend, az Usakov Rend és a Nahimov Rend. A fentiekben kívül láthatunk még több második világháborús emlékérmét is, közöttük megtaláljuk azt is, amit Budapest felszabadításáért adományoztak. A Szovjetunió egyik legfiatalabb érdemrendje a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója tiszteletére 1967-ben alapított Októberi Forradalom Érdemrend.

A múzeumlátogatók a kiállításon megismerkedhetnek a *Német Demokratikus Köztársaság* néhány katonai kitüntetésével is, például a Német Nemzeti Néphadsereg Kiváló Szolgálatáért Érdemrend mindhárom fokozatá-

val, a Munkás-Paraszt Hatalom Védelméért Érdemrenddel.

Nagyon szépek a *csehszlovák* katonai kitüntetések is. Többek között láthatjuk a Fehér Oroszlán Rendet, amelyet 1922-ben alapítottak, majd 1961-ben megújítottak. Ez ma is a legnagyobb csehszlovák érdemrend. Kiállították az 1940–44-ben alapított legmagasabb katonai kitüntetést, a Fehér Oroszlán Katonai Rendet is.

A *lengyel* katonai kitüntetések között találjuk a nagy múltú, 1792-es alapítású Katonai Vitézségi Érdemrendet. Különböző fokozatait vitrinben, illetve első három osztályát egy 1950 körüli lengyel tábornoki egyenruhán is láthatjuk.

A továbbiakban megismerhetünk még több, nagyon szép kivitelű *román*, *bolgár* és *jugoszláv* katonai kitüntetést is.

Ugyancsak önálló vitrinben kaptak helyet a szabadságért még napjainkban is harcoló *Vietnami Demokratikus Köztársaság* katonai kitüntéseinek válogatott példányai, mint például a Ho Si Minh Rend, a Győzelem Érdemrend I–III. osztálya, a Katonai Hősiesség Érdemrend és az Ellenállási Háború Érdemrend II. osztálya.

A szocialista országok katonai kitüntéseinek sorát a *mongol*, a *kínai* és a *koreai* kitüntetések zárják.

A *Magyar Népköztársaság* katonai kitüntéseit az első demokratikus érdemrend, a Magyar Köztársasági Érdemrend és Érdemérem nyitja meg, amelyet 1946-tól 1949-ig adományoztak. Önállóan van kiállítva hadidíszítményes nagykeresztje, amelyet 1947-ben Károlyi Mihály is megkapott.

Láthatjuk a gazdag kiállításon a Magyar Népköztársasági Érdemrend és Érdemérem első osztályát is, és ennek utódát, a Magyar Népköztársaság Érdemrendjét. Az 1848-as szabadságharc 100. évfordulójára alapított Kosuth Érdemrend I. és II. osztálya, az 1946-tól adományozott Magyar Szabadság Érdemrend, a Szocialista Munka Hőse kitüntető címmel járó jelvény, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjének II. és V. fokozata, valamint külön vitrinben kiállított, rubinnal ékesített első fokozata is látható.

Megtekinthetik a látogatók a polgári és katonai személyeknek egyaránt adományozható Szocialista Hazáért Érdemrendet, továbbá az egyszeri alkalomból

adományozott Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérmet és a Felszabadulási Jubileumi Emlékérmet. Kizárólag a fegyveres testületek tagjai nyerhetik el a Vörös Zászlórendet, a Vörös Csillag Érdemrendet, a Kiváló Szolgálatért Érdemrendet, a Haza Szolgálatáért Emlékérmet, valamint a Szolgálati Érdemérmeket. A Honvédelmi Érdemérem különböző fokozatait a

fegyveres testületeknél szolgálatot teljesítő polgári alkalmazottak kapják.

Asztali tárlóban láthatjuk dr. Münich Ferenc, Szalvai Mihály altábornagy és Fábry József ezredes legjelentősebb kitüntetéseit.

A nagy érdeklődést kiváltó kiállítás előreláthatóan az év végéig áll a múzeumlátogatók rendelkezésére.

Molnár Pál

MÉSZÁROS SÁNDOR, a Vajdasági Munkásmozgalmi Múzeum tudományos kutatója 1972. szeptember 1—október 8. között „A vajdaságiak részvétele az októberi forradalomban” című témához anyagot gyűjtött a Hadtörténelmi Levéltárban.

DR. WALTRAND HEINL, az Osztrák Kelet- és Délkelet-Európai Intézet tudományos munkatársa 1972. szeptember 27-től október 14-ig kutatást végzett a Hadtörténelmi Levéltár 1848/49-es szabadságharc utáni hadbírószági anyagában.

DR. TETZOLD JOACHIM, az NDK Tudományos Akadémiájának történésze 1972. október 19—27. között a visszavonulással kapcsolatban kutatómunkát végzett a Hadtörténelmi Levéltár első világháborús anyagában.

DR. VOJTECH DANGL, a bratislavai Hadtörténelmi Intézet tudományos munkatársa „A magyar militarizmus és Szlovákia az első világháború előtti időszakban” című témához 1972. október 23—31. között anyagot gyűjtött a Hadtörténelmi Levéltárban.

Az **ISASZEGI MAGYAR—LENGYEL TÖRTÉNELMI NAPOK** keretében a Lengyel Légio harcának színhelyén, az isaszegi református templomnál 1972. szeptember 24-én **EMLÉKTÁBLÁT** lepleztek le. Az ünnepi szónok Kerekes Zoltán alezredes, az Országos Hadtörténelmi Múzeum osztályvezetője volt aki a 27-i történelmi és irodalmi estén „A Lengyel Légio és Wysocki József szerepe az 1848/49-es magyar szabadságharcban” címmel előadást is tartott.

FARKAS MÁRTON kandidátus, a Hadtörténelmi Intézet mb. osztályvezetője 1972. szeptember 16-tól október 2-ig a potsdami Hadtörténelmi Levéltárban az első világháború témakörében kutatómunkát végzett.

HALÁPI LÁSZLÓ őrnagy, az Országos Hadtörténelmi Múzeum művészettörténésze 1972. szeptember 18—23. között „Az első világháború a magyar képzőművészetben” című témához anyagot gyűjtött a bécsi Katonai Levéltárban és az osztrák főváros múzeumaiban.

DR. ÁCS TIBOR alezredes, a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum tudományos munkatársa 1972. október 15—22. között a Szovjetunió Honvédelmi Minisztériumának Hadtörténelmi Intézetében konzultációt folytatott a helyi háborúk hadművészetének kérdéseiről.

VAJDA PÁLNÉ, az Országos Hadtörténelmi Múzeum fényképtárházának vezetője 1972. október 9-től 14-ig a Szovjetunió Fegyveres Erőinek Központi Múzeumában Magyarország felszabadításával kapcsolatos fényképanyagot gyűjtött.

GODÓ ÁGNES alezredes, a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum szekcióvezetője 1972. november 3—4-én részt vett Zakopánében azoknak a volt lengyel futároknak a találkozásán, akik 1939—1945 között a megszállt Lengyelország és a Magyarországra menekült lengyelek között a kapcsolatot fenntartották.

M. P.